

VARAHALDUS
Juhtimissüsteemid
Juhised standardi ISO 55001 kohaldamiseks

Asset management
Management systems
Guidelines for the application of ISO 55001
(ISO 55002:2014)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- rahvusvahelise standardi ISO 55002:2014 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2015. aasta detsembrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 33 „Juhtimissüsteemid ja vastavushindamine“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Elektrilevi OÜ, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 33.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 55002:2014 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 55002:2014. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.100.01

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS.....	V
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMIVIITED.....	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	1
4 ORGANISATSIOONI KONTEKST.....	1
4.1 Organisatsiooni ja selle konteksti mõistmine.....	1
4.2 Huvipoolte vajaduste ja ootuste mõistmine.....	4
4.3 Varahalduse juhtimissüsteemi käsitusala kindlaksmääramine.....	5
4.4 Varahalduse juhtimissüsteem.....	6
5 EESTVEDAMINE.....	6
5.1 Eestvedamine ja pühendumus.....	6
5.2 Juhtpõhimõtted.....	7
5.3 Organisatsioonisisese rollid, kohustused ja volitused.....	7
6 PLANEERIMINE.....	8
6.1 Varahalduse juhtimissüsteemi riskide ja võimaluste käsitlemisele suunatud tegevused.....	8
6.2 Varahalduse eesmärgid ja nende saavutamise planeerimine.....	9
7 TUGI.....	13
7.1 Ressursid.....	13
7.2 Kompetentsus.....	14
7.3 Teadlikkus.....	15
7.4 Teabevahetus.....	16
7.5 Nõuded teabele.....	17
7.6 Dokumenteeritud teave.....	18
8 TOIMIMINE.....	19
8.1 Toimimise planeerimine ja ohjamine.....	19
8.2 Muudatuste juhtimine.....	19
8.3 Sisseost.....	20
9 TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE.....	21
9.1 Seire, mõõtmine, analüüs ja hindamine.....	21
9.2 Siseaudit.....	23
9.3 Juhtkonnapoolne ülevaatus.....	24
10 PARENDAMINE.....	26
10.1 Mittevastavused ja korrigeeriv tegevus.....	26
10.2 Ennetav tegevus.....	27
10.3 Järjepidev parendamine.....	27
Lisa A (teatmelisa) Teave varahaldustegevuste kohta.....	29
Lisa B (teatmelisa) Varahalduse juhtimissüsteemi põhielementide omavahelised seosed.....	30
Kirjandus.....	31

EESSÕNA

ISO (*International Organization for Standardization*) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamise ja edaspidise haldamise protseduure on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleks tähele panna eri liiki ISO dokumentide jaoks vajalikke heakskiitmise kriteeriume. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest. Andmed standardi koostamise ajal kindlaks tehtud patendiõiguste kohta esitatakse sissejuhatuses ja/või ISO laekunud patendiavalduste loendis (vt www.iso.org/patents).

Selles dokumendis kasutatud kaubanimed on esitatud standardi kasutamise lihtsustamiseks ning ei kujuta endast heakskiitu.

Selgitused vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustöke lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: Foreword – Supplementary information.

Selle standardi eest vastutab projektkomitee ISO/PC 251 „Asset management“.

Standardi ISO 55002:2014 parandatud versioon sisaldab jaotise 7.3.2 numeratsiooni parandust.

EE MÄRKUS Ingliskeelses originaaltekstis on ekslikult viidatud standardile ISO 55000:2014.

SISSEJUHATUS

Selles rahvusvahelises standardis esitatakse juhiseid vara haldamiseks kasutatava juhtimissüsteemi ehk varahalduse juhtimissüsteemi kohaldamiseks kooskõlas standardi ISO 55001 nõuetega.

See rahvusvaheline standard sisaldab selgitavat teksti, mis on vajalik standardis ISO 55001 esitatud nõuete selgitamiseks, ning kohaldamist toetavaid näiteid. Selles ei anta juhiseid konkreetsete varaliikide haldamise kohta.

Selles rahvusvahelises standardis esitatakse kasutusjuhiseid isikutele, kes

- tegelevad varahalduse juhtimissüsteemi sisseseadmise, elluviimise, toimivana hoidmise ja parendamisega;
- teostavad varahaldustegevusi ja osutavad teenuseid.

Üldine teave varahalduse kohta ning selles rahvusvahelises standardis kasutatavate terminite seletused on esitatud standardis ISO 55000.

Lisas A esitatakse lisateavet varahaldustegevustega seotud valdkondade kohta.

Lisas B on kujutatud varahalduse juhtimissüsteemi põhielementide omavahelised seosed.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

Selles rahvusvahelises standardis esitatakse juhiseid varahalduse juhtimissüsteemi kohaldamiseks kooskõlas standardi ISO 55001 nõuetega.

Seda rahvusvahelist standardit saavad kohaldada igat liiki ja igas suuruses organisatsioonid igat liiki vara suhtes.

MÄRKUS 1 Selles rahvusvahelises standardis on silmas peetud eelkõige ainelise vara haldamist, kuid seda saab kohaldada ka muude varaliikide suhtes.

MÄRKUS 2 Selles rahvusvahelises standardis ei esitata rahanduslikke, raamatupidamislikke ega tehnilisi juhiseid konkreetsete varaliikide haldamiseks.

MÄRKUS 3 Standardite ISO 55000, ISO 55001 ja selle rahvusvahelise standardi kontekstis tähendab termin „varahalduse juhtimissüsteem“ vara haldamiseks kasutatavat juhtimissüsteemi.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt loetletud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas terveniisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 55000:2014. Asset management — Overview, principles and terminology

ISO 55001:2014. Asset management — Management systems — Requirements

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse standardis ISO 55000 esitatud termineid ja määratlusi.

4 ORGANISATSIOONI KONTEKST

4.1 Organisatsiooni ja selle konteksti mõistmine

4.1.1 Ülevaade

4.1.1.1 Varahalduse juhtimissüsteem on organisatsiooni juhtimissüsteemi lahutamatu osa, millel on kindlaks määratud ülesehitus. See peab olema koostatud järgmistel alustel ja olema nendega kooskõlas:

- organisatsiooni eesmärgid;
- organisatsiooni plaan.

Varahalduse juhtimissüsteemi osad on:

- a) varahalduse juhtpõhimõtted (vt 5.2);
- b) varahalduse eesmärgid (vt 6.2);
- c) strateegiline varahaldusplaan (*strategic asset management plan*, SAMP);
- d) varahaldusplaani(d) (vt 6.2.2), mida rakendatakse
 - toimimise planeerimisel ja ohjamisel;
 - tugitegevustes;
 - juhtimistegevustes;